VOLUME COLECTIVE DE FILOSOFIE
APĂRUTE LA EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

Probleme de logică, vol. XXVIII, coordonatori: acad. Mircea Dumitru, Marius Dobre, Viorel Vizureanu, Ștefan-Dominic Georgescu, 2025

Studii de epistemologie și de teorie a valorilor, vol. XI, coordonatori: Marius Augustin Drăghici, Oana Vasilescu, 2025

Studii de istorie a filosofiei universale, vol. XXXIII, **Sine, rațiune, absolut în tradiția filosofică europeană**, coordonatori: Claudiu Baciu, Tinca Prunea-Bretonnet, Ion Tănăsescu, editor invitat: Adrian Niță, 2025

Studii de istorie a filosofiei românești, vol. XXI: **Perspective conceptual-lexicale**, coordonatori: Mona Mamulea, Titus Lates, Viorel Cernica, Mihai Popa, 2025

ISSN 0034-8260

REV. FILOS., LXXIII, 5, PP. 607–842, BUCUREȘTI, 2026

REVISTA DE FILOSOFIE, TOMUL LXXIII, Nr. 5, 2026

ACADEMIA ROMÂNĂ

Revista de filosofie

DIN SUMAR

COMEMORARE UMBERTO ECO (1932–2016)
Editor invitat: Viorella Manolache, Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale „Ion I. C. Brătianu”, Academia Română

VIORELLA MANOLACHE, „Privind spre viitor și dăruind viitorul trecutului” – retrotopia la Umberto Eco
DIANA DĂNIȘOR, Biblioteca, Logosul și Neantul. O lectură antinihilistă a condiției umane la Umberto Eco

COMEMORARE RAINER MARIA RILKE (1875–1926)
Editor invitat: Maria Sinaci, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

MARIA SINACI, Rilke și Blaga despre mister, moarte, creație
OANA BARBU-KLEITSCH, Rilke și fenomenologia timpului interior

***Călătoriile lui Gulliver – 300 de ani* (1726)**

JULIAN STERN, Călătoriile lui Swift. Alunecarea lui Gulliver în însingurare (*traducere de Henrieta Șerban*)
IAN BROWNE, Swift – mizantropie și filosofia disprețului

ÎNSEMNĂRI FILOSOFICE

RODICA CROITORU, Dumnezeu, ca idee-ideal transcendental al rațiunii pure
MARIUS DOBRE, Gândirea dualistă a lui Cioran

TOMUL LXXIII
5 **iulie – august** **2026**

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

ACADEMIA ROMÂNĂ
REVISTA DE FILOSOFIE

Directorul fondator al primei publicații românești intitulate „Revista de filosofie”:
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU
(1868–1957)

CONSILIUL EDITORIAL

Director: Acad. MIRCEA DUMITRU
Redactor-șef: ȘTEFAN-DOMINIC GEORGESCU
Membri: IOAN BIRIȘ (Universitatea de Vest din Timișoara), VIRGIL CIOMOȘ (Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca), AUREL CODOBAN (Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca), MIRCEA FLONTA (membru al Academiei Române), CONSTANTIN GRECU (Universitatea de Vest din Timișoara), PETRU IOAN (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), ILIE PÂRVU (membru al Academiei Române), ION TĂNĂSESCU (Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române), GHEORGHE VLĂDUȚESCU (membru al Academiei Române).

COMITETUL CONSULTATIV INTERNAȚIONAL

Patricia Churchland (California University, San Diego, SUA), **Tim Crane** (Cambridge University, Marea Britanie), **P.M.S. Hacker** (Oxford University, Marea Britanie), **Ted Honderich** (University College, Londra, Marea Britanie), **Hans Lenk** (Karlsruher Institut für Technologie, Germania), **William Newton-Smith** (Oxford University, Marea Britanie), **Ilkka Niiniluoto** (University of Helsinki, Finlanda), **David Rosenthal** (City University of New York, SUA), **Calvin O. Schrag** (Universitatea Purdue, SUA), **Peter M. Simons** (Trinity College, Dublin, Irlanda), **Bernhard Waldenfels** (Ruhr-Universität, Bochum, Germania).

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactori: VIOREL VIZUREANU, OANA VASILESCU, OVIDIU G. GRAMA, TITUS LATEȘ, MARIUS-AUGUSTIN DRĂGHICI, SERGIU BĂLAN, HENRIETA ȘERBAN, VICTOR EMANUEL GICA (website)
Responsabil de număr: HENRIETA ȘERBAN
Redactor (Editura Academiei Române): ADRIAN MIRCEA DOBRE
Tehnoredactor: LILIANA LICĂ
Coperta: MARIANA MOCANU

Revista se poate procura contra cost de la:

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, 050711, București, România; Tel. 4021-318 81 46, 4021-318 81 06, E-mail: periodice@ear.ro;

Comenzile pentru abonamente se primesc la:

S.C. MANPRES DISTRIBUTION S.R.L, Piața Presei Libere nr. 1, Corp B, Etaj 3, Cam. 301–302, sector 1, București, Tel./Fax: 4021 314 63 39, E-mail abonamente@manpres.ro, office@manpres.ro, www. manpres.ro

ORION PRESS IMPEX 2000, P.O. Box 77–19, sector 3, București, România; tel. 4021 210 6787, 4021 610 6765; e-mail: office@orionpress.ro

DEREX COM S.R.L., E-mail: derex_co@yahoo.com

SORIRORI SOLUTIONS, Tel.: 004 0765 262 077, 004 0765 166 433; Internet: http://www.sorirori.ro; E-mail: sorin.costreie@sorirori.ro, rosana.guta@sorirori.ro

CRIS MEDIA PRESS IMPEX S.R.L., P.O. Box 41–71, sector 1, București, România; Tel./Fax: 004 0722 333 405, 004 0744 325 043; E-mail: office.crismedia@gmail.com

S.C. TOP SEVEN BEST S.R.L., str. Morii, nr. 41, Clinceni, jud. Ilfov, tel. 0787 818 706, e-mail: office@abonamente-presa.ro

Manuscrisele, cărțile si revistele pentru schimb, precum și orice corespondență se vor trimite Colectivului redacțional al „**Revistei de filosofie**”, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, Cod 050711, Tel. 411 50 75, 318 81 06/ 3227, Fax: 410 56 59. E-mail: redactia@institutuldefilosofie.ro.

Pagina noastră de web este: http://www.institutuldefilosofie.ro/news.php

„REVISTA DE FILOSOFIE” APARE DE 6 ORI PE AN

© 2026, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

ACADEMIA ROMÂNĂ

REVISTA DE FILOSOFIE

Revista de filosofie apare de șase ori pe an și conține studii, articole și recenzii.

Revista de filosofie este o publicație cu referenți.

Revista de filosofie publică studii din orice domeniu sau disciplină filosofică (istoria filosofiei, logică, ontologie, epistemologie, filosofia științei, filosofia minții, axiologie, etică, estetică, filosofia culturii, a istoriei, a religiei, a limbajului etc.).

Revista de filosofie nu publică studii referitoare la probleme ale politicii cotidiene, economiei politice, sociologiei, psihologiei și pedagogiei, care fac obiectul altor publicații ale Academiei Române.

Revista de filosofie nu este partizana vreunei școli filosofice particulare, sarcina sa fiind aceea de a asigura un spațiu propice dezbaterii raționale.

Revista de filosofie nu publică polemici personale sau critici intolerante.

Revista de filosofie poate conține următoarele rubrici:
– Studii și cercetări (grupaje de filosofie românească, istoria filosofiei, logică, metafizică, epistemologie, filosofia științei, a minții, a culturii etc.)
– Eseuri, însemnări filosofice
– În dezbatere: idei și concepte pentru secolul al XXI-lea
– În obiectiv: cărți și evenimente filosofice
– Traduceri
– Inedite
– Restituiri
– Dialog: convorbiri cu personalități ale lumii filosofice contemporane
– Recenzii
– Revista revistelor de filosofie
– Aniversări și comemorări
– Bibliografii
– Cărți primite la redacție
– Viața științifică
Grupajele tematice pregătite în avans vor fi anunțate din timp pe site-ul revistei.

RECOMANDĂRI PENTRU AUTORI

– Articolul propus trebuie să conțină numele autorului/autorilor, afilierea științifică și adresa de e-mail a fiecăruia dintre ei.
– Articolul propus trebuie să conțină un rezumat în limba engleză însoțit de cuvinte-cheie, precum și versiunea în limba engleză a titlului.
– Autorii care nu au mai colaborat la *Revista de filosofie* sunt rugați să trimită o scurtă autoprezentare.
– Pentru recomandări formale minimale, inclusiv stilul de citare, consultați site-ul Institutului de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române (http://www.institutuldefilosofie.ro), pagina *Revistei de filosofie*.
– Manuscrisele vor fi trimise pe adresa de e-mail a redacției *Revistei de filosofie*: **redactia@institutuldefilosofie.ro**.

Articolele propuse spre publicare trebuie să nu fi fost publicate anterior și să nu fi fost trimise în paralel unei alte publicații.

Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text publicat în această revistă, conform legislației civile și penale în vigoare le revine exclusiv autorilor.

TIPĂRIT LA TIPOGRAFIA EDITURII ACADEMIEI ROMÂNE